

ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ФОРМИ ЩОДО СПІВУЧАСНИКІВ ОРГАНІЗОВАНИХ ФОРМ СПІВУЧАСТІ У ВИГЛЯДІ ВИДІЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО ОДНОГО АБО ДЕКІЛЬКОХ З НИХ

Постановка проблеми. Наявність організованих форм співучасті впливає насамперед на диференціацію кримінальної відповідальності співучасників, що виявляється, наприклад, у виокремленні відповідних кваліфікуючих ознак складів кримінальних правопорушень, у встановленні кримінальної відповідальності за особливі форми співучасті у статтях Особливої частини Кримінального кодексу України (далі – КК). Водночас, як убачається з аналізу Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК), належність співучасника до організованих форм співучасті впливає й на вибір кримінальної процесуальної форми в конкретному кримінальному провадженні. Це стосується об'єднання та виділення матеріалів кримінального провадження щодо співучасника організованої форми співучасті; виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації; порядку укладення угоди про визнання винуватості між прокурором та учасником організованої форми співучасті. У межах статті спинимосся виключно на першій формі диференціації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В юридичній літературі проблема диференціації кримінальної процесуальної форми співучасникам організованих форм співучасті фактично є недослідженою. Окремі аспекти висвітлено у наукових працях В. Павловського, І. Потьомкіна, В. Рибалка, А. Фалистина та ін. Однак у них практично відсутні ґрунтовні дослідження диференціації кримінальної процесуальної форми співучасникам організованих форм співучасті у вигляді виділення матеріалів кримінального провадження щодо одного або декількох з них.

Мета статті – характеристика диференціації кримінальної процесуальної форми співучасникам організованих форм співучасті шляхом виділення матеріалів кримінального провадження щодо одного або кількох з них.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Відповідно до ст. 217 КПК у разі необхідності матеріали досудового розслідування щодо одного або кількох кримінальних правопорушень можуть бути виділені в окреме провадження, якщо дві чи більше особи підозрюються у вчиненні одного чи більше кримінальних правопорушень (ч. 3 КПК), а матеріали досудового розслідування не можуть бути виділені в окреме провадження, якщо це може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду (ч. 4).

В інших статтях КПК містяться окремі підстави для виділення матеріалів кримінального провадження: 1) щодо тієї (тих) особи (осіб), з якою (якими) якими досягнуто згоди щодо укладення угоди (про примирення чи визнання винуватості) у кримінальному провадженні щодо кількох осіб, які підозрюються чи обвинувачуються у вчиненні одного або кількох кримінальних правопорушень (ч. 8 ст. 469); 2) у разі укладення угоди з одним (кількома) з потерпілих, у кримінальному

провадженні, в якому беруть участь кілька потерпілих від різних кримінальних правопорушень, і згода щодо укладення угоди досягнута не з усіма потерпілими (ч. 8 ст. 469 КПК); 3) щодо неповнолітнього, який підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення разом із повнолітнім (ст. 494 КПК); 4) щодо застосування до особи примусових заходів медичного характеру (ст. 510 КПК).

Отже, зазначені кримінальні процесуальні наслідки стосуються кримінальних правопорушень, учинених у співучасті.

Виділення матеріалів кримінального провадження науковці зазвичай крізь призму принципу процесуальної економії [1, с. 138], реалізації завдань кримінального провадження щодо забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування [2, с. 144; 3, с. 281–283].

Характеризуючи виділення матеріалів кримінального провадження стосовно правопорушення, вчиненого у співучасті, окремі науковці вбачають у цьому негативні прояви, до яких відносять такі: ймовірність ухвалення рішень, які суперечитимуть одне одному; преюдиціальність рішення щодо співучасника в іншому кримінальному провадженні для іншого підозрюваного; можливість порушення права особи від самовикриття, адже в одній справі вона може проходити у процесуальному статусі обвинуваченого, а в іншій – свідком [4, с. 373]. У цілому підтримуючи такий підхід, вважаємо за доцільне зауважити, що виділення матеріалів кримінального провадження щодо співучасника (співучасників) організованої форми співучасті може мати не лише негативні, а й позитивні наслідки, позаяк такі кримінальні провадження є багатоепізодними та «поліучасними», а тому для досягнення мети швидкого, повного та неупередженого розслідування виділення матеріалів кримінального провадження щодо одного або кількох співучасників є закономірним та необхідним.

Аналіз судових рішень (як проміжних, так і остаточних) свідчить про те, що в більшості з них у разі, коли йдеться про диференціацію кримінальної процесуальної форми для учасника організованої форми співучасті шляхом виділення матеріалів кримінального провадження не виникає проблем під час установлення характеру та ступеня участі того учасника організованої групи, стосовно якого здійснюється судовий розгляд у виділеному кримінальному провадженні. Наприклад, згідно з вироком Святошинського районного суду м. Києва від 03.06.2022 матеріали кримінального провадження стосовно ОСОБА_3, яка була активним учасником організованої групи, що займалася збутом наркотичних засобів і психотропних речовин, було виділено з первісного кримінального провадження під час досудового розслідування. Засуджуючи ОСОБА_3 за ч. 3 ст. 307, ч. 4 ст. 321 КК, суд першої інстанції чітко встановив ознаки організованої групи, учасником якої була ОСОБА_3, а також характер участі ОСОБА_3 як учасника цієї організованої групи [5]. Окрім того, відсутні й проблеми стосовно визначення ознак організованої форми співучасті, в якій брав участь відповідний співучасник.

У разі виділення матеріалів кримінального провадження щодо одного або кількох співучасників організованої форми співучасті можуть виникати також процесуальні питання про вирішення долі речових доказів, про розподіл процесуальних витрат між співучасниками, а також про вирішення питання про відшкодування шкоди, спричиненої спільним вчиненням кримінального правопорушення.

Процесуальні особливості вирішення питання про долю речових доказів у кримінальному провадженні регламентуються у ст. 100 КПК. Також у ст. 374 цього Кодексу вказується, що у резолютивній частині вироку зазначається рішення щодо речових доказів і документів та спеціальної конфіскації (у разі визнання особи виправданою) та рішення щодо речових доказів і документів (у разі визнання особи винуватою (пункти 1, 2 ч. 4). Ураховуючи такі вимоги до резолютивної частини як обвинувального, так і виправдувального вироку, доля речових доказів має бути вирішена й у виділеному кримінальному провадженні, у т. ч. стосовно учасника організованої форми співучасті, попри те, що самі докази можуть бути наявними у первісному кримінальному провадженні. При цьому вважаємо за доцільне рекомендувати судам не усуватися від вирішення долі речових доказів, як це мало місце, наприклад, у вироку Святошинського районного суду м. Києва від 03.06.2022, коли суд у резолютивній частині вказав, що суд не вирішує питання про долю речових доказів, які знаходяться в іншому кримінальному провадженні [5]. У таких випадках, на нашу думку, більш

правильно зазначати у вирокі, що долю речових доказів буде вирішено після розгляду первісного кримінального провадження, матеріали з якого були виділені під час досудового розслідування.

Ще одне процесуальне питання, яке може виникнути під час кримінального провадження учасників організованих форм співучасті – це розподіл процесуальних витрат між ними, а також відшкодування шкоди, завданої потерпілому / потерпілим такими співучасниками.

Так, у ст. 124 КПК йдеться про те, що в разі ухвалення обвинувального вироку суд стягує з обвинуваченого на користь потерпілого всі здійснені ним документально підтверджені процесуальні витрати; за відсутності в обвинуваченого коштів, достатніх для відшкодування зазначених витрат, вони компенсуються потерпілому за рахунок Державного бюджету України у випадках та в порядку, передбачених законом для компенсації шкоди, завданої кримінальним правопорушенням (ч. 1). У разі ухвалення обвинувального вироку суд стягує з обвинуваченого на користь держави документально підтверджені витрати на залучення експерта (ч. 2). Якщо суд апеляційної чи касаційної інстанції, не приймаючи рішення про новий судовий розгляд, змінить судові рішення або ухвалить нове, він відповідно змінює розподіл процесуальних витрат (ч. 3). Отже, у наведених кримінальних процесуальних нормах не визначаються особливості розподілу процесуальних витрат між співучасниками, у т. ч. між учасниками організованих форм співучасті.

У судовій практиці питання щодо процесуальних витрат у рішеннях про притягнення до кримінальної відповідальності співучасників організованих форм співучасті, у т. ч. у разі виділення матеріалів кримінального провадження стосовно окремих з них, здебільшого вирішуються на засадах пропорційності, тобто пропорційного їх розподілу між усіма співучасниками, у тому числі й з урахуванням інших осіб, матеріали щодо яких виділено в окреме провадження під час досудового розслідування чи судового провадження. Наприклад, за вироком Смілянського міськрайонного суду Черкаської області від 22.12.2021 було засуджено ОСОБА_6 та ОСОБА_7, які були учасниками організованої групи, організатором якої був ОСОБА_1, матеріали щодо якого виділено в окреме провадження. Визначивши загальну суму процесуальних витрат на проведення експертизи, висновок якої слугував доказом винуватості всіх трьох співучасників, суд першої інстанції абсолютно правильно розподілив їх між цими трьома співучасниками, стягнувши пропорційно визначені суми з двох осіб, щодо яких ухвалювався вирок [6].

Окремі суди, розподіляючи процесуальні витрати на проведення експертизи між учасниками організованих форм співучасті, враховують те, які саме епізоди злочинної діяльності та яких саме співучасників доводять відповідні висновки експертів, визначаючи суму процесуальних витрат для кожного співучасника у відповідній частині. Наприклад, вироком Луцького міськрайонного суду Волинської області від 24.11.2021 було розподілено процесуальні витрати на проведення ряду експертиз у цьому кримінальному провадженні між учасниками організованої групи. Так, організатору ОСОБА_1 та учаснику групи ОСОБА_2 було присуджено стягнути в дохід держави процесуальні витрати на проведення чотирьох експертиз на загальну суму 10 245,83 грн (з кожного по 5 122,92 грн); з організатора ОСОБА_1 та учасників групи ОСОБА_2 та ОСОБА_3

– процесуальні витрати на проведення трьох інших експертиз на загальну суму 2 073,33 грн (з кожного по 692,45 грн); з організатора ОСОБА_1, та з учасників групи ОСОБА_2 та ОСОБА_4 – процесуальні витрати на проведення чотирьох експертиз на загальну суму 4 198,18 грн (з кожного по 1 399,40 грн); з організатора ОСОБА_1 та з учасників групи ОСОБА_2 та ОСОБА_3 – процесуальні витрати на проведення експертизи на загальну суму 653,80 грн (з кожного по 217,94 грн). [7]. Цей вирок було залишено без зміни ухвалою Волинського апеляційного суду від 16.02.2023 [8].

Таким чином, суд першої інстанції, розподіляючи процесуальні витрати на залучення експертів у кримінальне провадження щодо злочинів, вчинених учасниками організованої форми співучасті, використав такі критерії:

1) *критерій персоналізації* (з кожного співучасника відшкодуванню підлягають лише ті процесуальні витрати, які стосуються висновку експерта, що слугував доказом на підтвердження його конкретної участі у вчиненні злочину);

2) *критерій конкретизації* (рішенням суду було вирішено питання про відшкодування процесуальних витрат лише у тій частині, яка стосується підтвердження протиправних дій саме цього співучасника. При цьому цей критерій стосується виключно вирішення питання про відшкодування процесуальних витрат учасника (не організатора) організованої групи);

3) *критерій пропорційності* (витрати на експертизу розподілялися судом у рівних частках між співучасниками);

4) *критерій врахування виду співучасника* (витрати на експертизу для організатора організованої групи розподілено судом у такий спосіб, що з нього підлягають відшкодуванню всі витрати на проведення експертизи у цьому кримінальному провадженні, з урахуванням критерію пропорційності, про який йшлося вище).

Окремі суди у вироках зазначають, що, розподіляючи процесуальні витрати між учасниками організованих форм співучасті, слід урахувувати участь кожного обвинуваченого у вчиненні злочину. Наприклад, згідно з вироком Деснянського районного суду м. Чернігова від 25.01.2021 суд першої інстанції, вирішуючи питання про процесуальні витрати, врахував участь кожного обвинуваченого у вчиненні епізодів злочину встановлених судом, та присудив стягнути на користь держави в дольовому порядку з ОСОБА_1 витрати, пов'язані із залученням експертів у загальній сумі 10 195,87 грн; з ОСОБА_2 – у загальній сумі 2 631,58 грн; з ОСОБА_3 – у загальній сумі 3 823,25 грн [9].

На відміну від диференціації кримінальної процесуальної форми відшкодування процесуальних витрат учасникам організованих форм співучасті, які визнаються винуватими та засуджуються судами України за вчинення кримінальних правопорушень, про що йшлося вище, процесуальні витрати для учасників неорганізованих форм співучасті відшкодовуються виключно урахуванням принципу пропорційності, як свідчить про це аналіз судової практики (всього було вивчено 50 вироків, ухвалених судами України упродовж 2022–2023 років [10; 11]. При цьому судами здебільшого не визначається, що такі витрати підлягають солідарному стягненню зі співучасників групи осіб (за попередньою змовою чи без такої змови).

Отже, здійснюючи розподіл процесуальних витрат між учасниками організованих форм співучасті, суди здебільшого використовують різноманітні критерії диференціації кримінальної процесуальної форми такого рішення, як-то критерії персоналізації, конкретизації, пропорційності, врахування виду співучасника. Тоді як стягнення процесуальних витрат з учасників неорганізованих форм співучасті здійснюється з використанням одного критерію – пропорційності.

Також у разі виділення матеріалів кримінального провадження стосовно учасників організованих форм співучасті можуть виникати питання щодо відшкодування шкоди, спричиненої вчиненням спільного кримінального правопорушення. Акт поведінки кожного співучасника може порізно впливати на фактично спричинені наслідки. На нашу думку, врахування ступеня впливу поведінки кожного конкретного співучасника на спільно заподіяний результат, порівняння кожного акта поведінки є важливим заради досягнення справедливості кримінально-правового впливу. Визначаючи у вироку порядок і суму шкоди, яку слід стягнути з кожного співучасника організованої форми співучасті, суду слід урахувувати, що майнова шкода, заподіяна спільними діями кількох осіб, повинна бути стягнута з них солідарно. Однак за заявою потерпілого суд може визначити відповідальність осіб, які спільно завдали шкоди, у частці відповідно до ступеня їхньої вини. Вказаний умовивід впливає зі ст. 1190 Цивільного кодексу України, яка регламентує правила відшкодування шкоди, завданої спільно кількома особами.

Як зазначається у ст. 374 КК, у мотивувальній частині вироку викладені підстави для задоволення цивільного позову або відмови у ньому, залишення його без розгляду (п. 2 ч. 3), а в резолютивній – у разі визнання особи винуватою: рішення про цивільний позов; підстави для задоволення цивільного позову або відмови у ньому, залишення його без розгляду (п. 2 ч. 4). При цьому, на нашу думку, у резолютивній частині вироку слід указувати, який конкретно розмір шкоди слід стягнути з кожного співучасника, а також зазначати, на чію користь відбувається стягнення. Водночас, як потрібно розподіляти розмір шкоди, спричиненої протиправними діями кількох співучасників, якщо кримінальне провадження щодо одного / кількох з них було виділено під час досудового розслідування? Вважаємо, що в такому разі суд повинен покласти обов'язок відшкодувати шкоду потерпілому в повному обсязі власне на підсудного. Під час ухвалення вироку щодо співучасника, матеріали кримінального провадження щодо якого було виділено в окреме провадження, суд може покласти на нього обов'язок відшкодувати заподіяну шкоду солідарно з раніше засудженою особою.

Основні результати та висновки дослідження. Окрім кримінально-правової диференціації є підстави виокремлювати диференціацію кримінальної процесуальної форми співучасникам організованих форм співучасті, яка проявляється, зокрема, в аспекті виділення матеріалів кримінального провадження щодо одного чи кількох співучасників.

У разі диференціації кримінальної процесуальної форми для учасника організованої форми співучасті шляхом виділення матеріалів кримінального провадження щодо одного або декількох співучасників, у судів здебільшого не виникає проблем під час установлення характеру та ступеня участі того учасника організованої групи, стосовно якого здійснюється судовий розгляд у виділеному кримінальному провадженні, а також ознак відповідної організованої форми співучасті.

Суди, розглядаючи матеріали виділеного кримінального провадження стосовно одного чи кількох співучасників організованих форм співучасті, не повинні у вирокі усуватися від вирішення долі доказів. Рекомендовано зазначати у вирокі, що долю речових доказів буде вирішено після розгляду первісного кримінального провадження, матеріали з якого були виділені під час досудового розслідування.

Здійснюючи розподіл процесуальних витрат між учасниками організованих форм співучасті, суди здебільшого використовують різноманітні критерії диференціації кримінальної процесуальної форми такого рішення, як-то критерії персоналізації, конкретизації, пропорційності, врахування виду співучасника. Стягнення процесуальних витрат з учасників неорганізованих форм співучасті здійснюється з використанням одного критерію – пропорційності.

Під час ухвалення вирокі щодо співучасника, матеріали кримінального провадження щодо якого було виділено в окреме провадження, суд може покласти на нього обов'язок відшкодувати заподіяну шкоду солідарно з іншим співучасником, якого було раніше засуджено іншим вирокі суду.

Список використаних джерел

1. Татаров О. Ю. Досудове провадження в кримінальному процесі України: теоретико-правові та організаційні засади (за матеріалами МВС): монограф. Донецьк: Промінь, 2012. 640 с.
2. Павловський В. В. Об'єднання та виділення матеріалів досудового розслідування. *Наук. Вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Серія Право. Вип. 32. Т. 3. С. 141–144.
3. Кримінальний процес: підручн. / О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофіменко та ін. / за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків: Право, 2018. 584 с.
4. Рибалко В. О., Филистин А. О. Підстави об'єднання матеріалів кримінального провадження. *Наук. вісник Львівського держ. ун-ту внутр. справ*. Серія: Юридична. 2016. № 2. С. 371–380.
5. Вирок Святошинського районного суду м. Києва від 30.06.2022 у справі № 759/1830/22. URL: <https://cutt.ly/rwquuc68> (дата звернення: 21.05.2023).
6. Вирок Смілянського міськрайонного суду Черкаської області від 22.12.2021. URL: <https://cutt.ly/bwquuRmS> (дата звернення: 21.05.2023).
7. Вирок Луцького міськрайонного суду Волинської області від 24.11.2021 у справі № 161/12320/20. URL: <https://cutt.ly/zwquuPlc> (дата звернення: 21.05.2023).
8. Ухвала Волинського апеляційного суду від 16.02.2023 у справі № 161/12320/20. URL: <https://cutt.ly/mwquuJVB> (дата звернення: 21.05.2023).
9. Вирок Деснянського районного суду м. Чернігова від 25.01.2021 у справі № 730/725/18. URL: <https://cutt.ly/6wquuBsi> (дата звернення: 21.05.2023).
10. Вирок Ірпінського міського суду Київської області від 22.03.2023 у справі № 367/376/23. URL: <https://cutt.ly/kwquu3r4> (дата звернення: 21.05.2023).
11. Вирок Новомосковського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 01.02.2023 у справі № 183/5776/22. URL: <https://cutt.ly/Uwquirlv> (дата звернення: 21.05.2023).

References

1. Tatarov O.Iu. Dosudove provadzhennia v kryminalnomu protsesi Ukrainy: teoretyko-pravovi ta orhanizatsiini zasady (za materialamy MVS): monohraf. Donetsk: Promin, 2012. 640 s.
2. Pavlovskiy V. V. Obiednannia ta vydilennia materialiv dosudovoho rozsliduvannia. *Nauk. Visnyk Uzhhorodskoho nats. un-tu*, 2015. Seriiia Pravo. Vyp. 32. T. 3. S. 141–144.
3. Kryminalnyi protses: pidruchn. / O. V. Kaplina, O. H. Shylo, V. M. Trofimenko ta in. / za zah. red. O. V. Kaplinoi, O. H. Shylo. Harkiv: Pravo, 2018. 584 s.
4. Rybalko V. O., Fylystyn A. O. Pidstavy obiednannia materialiv kryminalnoho provadzhennia. *Nauk. visnyk Lvivskoho derzh. un-tu vnutr. sprav*. Seriiia: Yurydychna. 2016. № 2. S. 371–380.

5. Vyrok Sviatoshynskoho raionnoho sudu m. Kyieva vid 30.06.2022 u spravi № 759/1830/22. URL: <https://cutt.ly/rwquuc68> (data zvern. 21.05.2023).
6. Vyrok Smilianskoho miskraionnoho sudu Cherkaskoi oblasti vid 22.12.2021. URL: <https://cutt.ly/bwquuRmS> (data zvern. 21.05.2023).
7. Vyrok Lutskoho miskraionnoho sudu Volynskoi oblasti vid 24.11.2021 u spravi № 161/12320/20. URL: <https://cutt.ly/zwquuPlc> (data zvern. 21.05.2023).
8. Ukhvala Volynskoho apeliatsiinoho sudu vid 16.02.2023 u spravi № 161/12320/20. URL: <https://cutt.ly/mwquuJVB> (data zvern. 21.05.2023).
9. Vyrok Desnianskoho raionnoho sudu m. Chernihova vid 25.01.2021 u spravi № 730/725/18. URL: <https://cutt.ly/6wquuBsi> (data zvern. 21.05.2023).
10. Vyrok Irpinskoho miskoho sudu Kyivskoi oblasti vid 22.03.2023 u spravi № 367/376/23. URL: <https://cutt.ly/kwquu3r4> (data zvern. 21.05.2023).
11. Vyrok Novomoskovskoho miskraionnoho sudu Dnipropetrovskoi oblasti vid 01.02.2023 u spravi № 183/5776/22. URL: <https://cutt.ly/Uwquirlv> (data zvern. 21.05.2023).

Левчук В. О. Диференціація кримінальної процесуальної форми щодо співучасників організованих форм співучасті у вигляді виділення матеріалів кримінального провадження щодо одного або декількох з них

У статті висвітлюється проблема виділення матеріалів кримінального провадження щодо одного або декількох співучасників як спосіб диференціації кримінальної процесуальної форми кримінального провадження щодо співучасників організованих форм співучасті. Зроблено висновок про відсутність проблем у судів визначити як ступінь і характер участі співучасника у вчиненні спільного кримінального правопорушення, так і ознак відповідної форми співучасті у разі виділення матеріалів кримінального провадження щодо одного або декількох співучасників. Рекомендовано судам зазначати у вироку, що долю речових доказів у виділеному кримінальному провадженні щодо співучасника організованої форми співучасті буде вирішено після розгляду первісного кримінального провадження, матеріали з якого були виділені під час досудового розслідування. Здійснюючи розподіл процесуальних витрат між учасниками організованих форм співучасті, суди здебільшого використовують різноманітні критерії диференціації кримінальної процесуальної форми такого рішення, як-то критерії персоналізації, конкретизації, пропорційності, врахування виду співучасника. Під час ухвалення вироку щодо співучасника, матеріали кримінального провадження щодо якого було виділено в окреме провадження, суд може покласти на нього обов'язок відшкодувати заподіяну шкоду солідарно з раніше засудженою особою, яка була співучасником спільно вчиненого кримінального правопорушення.

Ключові слова: диференціація, кримінальна відповідальність, кримінальне провадження, співучасть, співучасник, організована форма співучасті, кримінальна процесуальна форма, вирок, суд, виділення матеріалів кримінального провадження, процесуальні витрати, рішення долі речових доказів, відшкодування шкоди, спричиненої кримінальним правопорушенням.

Levchuk V. O. Differentiation of the criminal procedural form in relation to accomplices of organized forms of complicity in the form of allocation of criminal proceedings in relation to one or more of them

The article highlights the issue of segregation of criminal proceedings in respect of one or more accomplices to differentiate the criminal procedural form of criminal proceedings in respect of accomplices in organized forms of complicity. In the case of differentiation of the criminal procedural form for a participant in an organized form of complicity by separating criminal proceedings, courts mostly do not have problems in establishing the nature and degree of participation of the member of the organized group in respect of whom the trial is being conducted in the separated criminal proceedings. At the same time, the verdicts do not have any problems with establishing the signs of an organized form of complicity (organized group, criminal organization), of which the perpetrator committed the relevant criminal offense as a member. When considering the materials of the segregated criminal proceedings against one or more accomplices of organized forms of complicity, courts should not, in their verdict, be excluded from deciding the fate of evidence in another criminal proceeding (i.e., the original criminal proceeding from which the materials of the proceedings against the accomplice were segregated), as this may adversely affect their properties. It is recommended that courts in this case indicate in the verdict that the fate of material evidence in the separated criminal proceedings against an accomplice in an organized form of complicity will be decided after consideration of the original criminal proceedings from which the materials were separated during the pre-trial investigation. When distributing procedural costs among participants in organized forms of complicity, courts mostly use various criteria for differentiating the criminal procedural form of such a decision, such as the criteria of personalization, specification, proportionality, and consideration of the type of accomplice.

However, there are cases when only the proportionality criterion is used for this purpose. At the same time, the recovery of procedural costs from participants in unorganized forms of complicity (for example, the recovery of procedural costs for conducting an examination of each member of a group of persons by prior conspiracy) is carried out using only one criterion – proportionality. When passing a verdict on an accomplice whose criminal proceedings have been separated into separate proceedings, the court may impose on him/her the obligation to compensate for the damage caused jointly with the previously convicted person who was an accomplice in the jointly committed criminal offense.

Key words: differentiation, criminal liability, criminal proceedings, complicity, accomplice, organized form of complicity, criminal procedural form, sentence, court, allocation of criminal proceedings, procedural costs, determining the fate of material evidence, compensation for damage caused by a criminal offense.

DOI: 10.33663/2524-017X-2023-14-458-464